

مقدمه ای بر گردشگری سلامت در ایران

مؤلفین:

دکتر آزاده امیری

استادیار گروه جغرافیا، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی

بیژن جمال مطلق

دانش آموخته کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز

سرشناسه	: امیری، آزاده، ۱۳۵۸-
عنوان و نام پدیدآور	: مقدمه‌ای بر گردشگری سلامت در ایران/مولفین آزاده امیری، بیژن جمال‌مطلق؛ ویراستار علمی و ادبی قدرت‌اله رستمی پایدار.
مشخصات نشر	: تهران: نشر اساتید دانشگاه، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۸ص.: مصور(رنگی)، جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۵۸۸۰-۷۲-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیها
یادداشت موضوع	: کتابنامه: ص. ۱۵۲-۱۵۸.
	: گردشگری پزشکی -- ایران
	Medical tourism -- Iran
	گردشگری پزشکی
	Medical tourism
شناسه افزوده	: جمال مطلق، بیژن، ۱۳۶۲-
شناسه افزوده	: رستمی پایدار، قدرت‌اله، ۱۳۵۴-، ویراستار
رده بندی کنگره	: ۵/RAV۹۲
رده بندی دیویی	: ۱۰۹۵۵/۳۶۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۷۳۰۵۷
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیها

مقدمه ای بر گردشگری سلامت در ایران

مؤلف: دکتر آزاده امیری - بیژن جمال مطلق

ویراستار علمی و ادبی: دکتر قدرت‌اله رستمی پایدار، واحد اهواز، دانشگاه آزاد

اسلامی

ناشر: انتشارات اساتید دانشگاه

سال چاپ و نوبت چاپ: اول بهار ۱۴۰۱

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۱۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۸۸۰-۷۲-۶

تلفن انتشارات: ۰۹۱۲۴۳۴۲۷۴۱ همراه ۰۲۱-۶۶۴۰۱۸۷۸-۶۶۴۰۵۰۷۳

فهرست مطالب

مقدمه	۹
فصل اول تعاریف و مفاهیم	۱۱
تعریف گردشگری (توریسم):	۱۱
تعریف گردشگر (توریست):	۱۲
گونه شناسی گردشگری	۱۲
طبقه بندی گردشگری بر اساس مکان:	۱۴
گردشگری داخلی (یا بومی):	۱۴
گردشگری خارجی (یا بین المللی):	۱۴
طبقه بندی گردشگری بر اساس مقصد:	۱۴
گردشگری شهری	۱۴
گردشگری روستایی	۱۵
طبقه بندی گردشگری بر اساس انگیزه سفر	۱۵
گردشگری سیاسی	۱۵
اکوتوریسم	۱۵
گردشگری فرهنگی	۱۵
گردشگری اجتماعی	۱۶
گردشگری بازرگانی و تجاری	۱۶
گردشگری مذهبی و زیارتی	۱۶
گردشگری ماجراجویانه	۱۷
گردشگری تفریحی	۱۷
گردشگری ورزشی	۱۷
گردشگری درمانی و سلامت	۱۸

۱۹.....	دیدگاه‌ها و نظریات در رابطه با گردشگری سلامت
۲۰.....	تاریخچه گردشگری سلامت در جهان
۲۲.....	گونه شناسی گردشگری (توریسم) سلامت
۲۳.....	طبقه بندی براساس مؤلفه های سازمان جهانی گردشگری
۲۵.....	دیدگاه‌ها و نظریات در رابطه با گردشگری درمانی (پزشکی)
۲۸.....	تاریخچه گردشگری درمانی (پزشکی) در جهان
۲۹.....	گونه شناسی گردشگری درمانی (پزشکی)
۲۹.....	طبقه بندی TRAM (۲۰۰۶)
۳۰.....	طبقه بندی ویگت و همکاران (۲۰۱۰)
۳۲.....	طبقه بندی براساس میزان هزینه و خطرات ناشی از عمل جراحی
۳۲.....	انگیزه‌های گردشگری درمانی (پزشکی)
۳۳.....	استانداردسازی و اعتبارسنجی مراکز درمانی در جهان
۳۴.....	تجارب کشورهای پیشرو در گردشگری درمانی
۳۵.....	معرفی چند کشور پیشرو در گردشگری درمانی
۳۵.....	برزیل
۳۵.....	پاناما
۳۵.....	آلمان
۳۶.....	مجارستان
۳۶.....	ژاپن
۳۶.....	سنگاپور
۳۷.....	هند
۳۷.....	تایلند
۳۸.....	امارات متحده عربی
۳۸.....	اردن

۳۹.....	دلایل موفقیت کشورهای در حال توسعه در گردشگری درمانی (پزشکی)
۴۰.....	خطرات و ریسکه ای توریسم درمانی
۴۱.....	تاریخچه گردشگری سلامت در ایران
۴۲.....	تاریخچه گردشگری درمانی در ایران
۴۳.....	جایگاه ایران در توریسم سلامت و درمانی
۴۳.....	رتبه گردشگری درمانی ایران در جهان
۴۴.....	استانداردسازی مراکز درمانی در ایران
۴۴.....	مهمترین موارد شیوه نامه ضوابط فعالیت واحد بیماران بین الملل (IPD) در بیمارستان
۴۷.....	چه بیمارانی ایران را برای گردشگری درمانی انتخاب می کنند؟
۴۸.....	بازار گردشگری درمانی ایران
۴۸.....	برخی استان ها و شهرهای فعال در حوزه گردشگری درمانی در ایران
۴۹.....	استان تهران
۴۹.....	شهر یزد
۴۹.....	شهر شیراز
۴۹.....	استان خراسان رضوی
۵۰.....	توانمندی های گردشگری درمانی در ایران
۵۰.....	موانع و چالش های گردشگری درمانی در ایران
۵۱.....	برخی کارکردهای توسعه گردشگری درمانی در ایران
۵۲.....	تعاریف گردشگری سلامت
۵۶.....	پیشینه تاریخی گردشگری در جهان
۵۷.....	پیشینه تاریخی گردشگری در ایران
۵۹.....	تاریخچه گردشگری سلامت در جهان
۶۲.....	اثرگذاری عوامل طبیعی در گردشگری سلامت
۶۲.....	میتوان اقلیم های ایران را در چهار دسته به شرح زیر قرار داد:

۶۴.....	توسعه گرایی با استفاده از طبیعت
۶۵.....	تأثیر تنوع اقلیمی
۶۶.....	گردشگری تندرستی WELLNESS TOURISM
۶۷.....	طبیعت درمانی و جایگاه ایران در آن
۶۸.....	اهداف صنعت گردشگری سلامت در ایران
۶۸.....	ابعاد مهم گردشگری سلامت
۶۸.....	اقتصادی
۷۰.....	بهداشتی
۷۱.....	قانونی
۷۱.....	مفاهیم و وضعیت گردشگری سلامت در ایران
۷۶.....	گردشگری سلامت در استان‌های ایران
۷۶.....	استان فارس
۷۶.....	بیمارستان نمازی شهر شیراز
۷۶.....	استان یزد
۷۷.....	استان همدان
۷۷.....	راهکار ارتقاء صنعت گردشگری سلامت در ایران
۷۷.....	ایجاد دهکده های سلامت
۷۸.....	عوامل رضایت گردشگران سلامت در ایران
۷۹.....	آسیب شناسی صنعت گردشگری سلامت در ایران
۸۰.....	پتانسیل ها و موانع گردشگری پزشکی در ایران
۸۳.....	عوامل رشد و توسعه گردشگری سلامت در ایران و جهان
۸۴.....	وضعیت گردشگری در کشورهای مختلف جهان
۸۶.....	کشورهای پیشرو در صنعت گردشگری سلامت و تجربیات آنها
۸۸.....	چالش های گردشگری سلامت در ایران

فصل دوم - عوامل موثر بر گردشگری سلامت.....	۹۱
نقش سرمایه و سرمایه گذاری در گردشگری سلامت.....	۹۱
بهترین استراتژی.....	۹۴
فصل سوم مدیریت گردشگری سلامت.....	۹۷
نقش مدیریت در گردشگری سلامت.....	۹۷
استفاده هوشمند از منابع.....	۹۹
مدیریت در حوزه کلان.....	۱۰۱
فصل چهارم فناوری و اطلاعات در گردشگری سلامت.....	۱۰۳
گردشگری و فناوری.....	۱۰۳
فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT).....	۱۰۷
گردشگری و فناوری اطلاعات.....	۱۰۸
کاربردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات در صنعت گردشگری.....	۱۱۵
کاربرد تکنولوژی اطلاعات در زیر بخش های صنعت گردشگری.....	۱۱۹
فناوری اطلاعات و خطوط هوایمایی.....	۱۱۹
نقش تکنولوژی اطلاعات در صنعت هتل داری.....	۱۲۱
پیشرفت در فناوری اطلاعات و تاثیر آن بر تور گردان ها.....	۱۲۳
پیشرفت در فناوری اطلاعات و تاثیر آن بر بنگاه های خدمات مسافرتی و جهانگردی.....	۱۲۵
آثار پیشرفت در فناور اطلاعات بر مقاصد گردشگری.....	۱۲۵
مهم ترین کارکردهای فناوری اطلاعات در گردشگری.....	۱۲۹
دستیابی به اطلاعات شفاف و قابل اعتماد.....	۱۲۹
افزایش کارایی و بهره وری سازمان ها و شرکت های گردشگری.....	۱۲۹
کمک در مدیریت بهتر مقاصد گردشگری.....	۱۳۰
بازاریابی و فروش (بازاریابی الکترونیکی).....	۱۳۱

گردشگری فعالیتی اقتصادی است که به دلیل ماهیت و ویژگی‌های خاص آن فرصت‌هایی مناسب برای ورود به عرصه تجارت بین‌المللی را، فارغ از سطح توسعه یافتگی کشورها فراهم می‌آورد این مهم باعث شده است که از این فعالیت اقتصادی که اساساً ماهیت خدماتی دارد به عنوان صنعت یاد شود (حقیقی و همکاران، ۱۳۸۸: ۲۳).

بسیاری از کشورها این صنعت پویا را منبع اصلی درآمد، اشتغال‌زایی، رشد بخش خصوصی و توسعه زیرساختها می‌دانند؛ صنعت گردشگری امروزه در توسعه اقتصادی و اجتماعی کشورها اهمیت دارد (اکبر اقلی، ۱۳۹۳: ۱۱).

گردشگری دارای شاخه‌های متعددی است که گردشگری سلامت یکی از آنهاست که قدمتی چند هزار ساله دارد؛ اما از دهه ۱۹۹۰ عوامل متعددی موجب گسترش و تقویت آن شد؛ از سویی در کشورهای توسعه یافته هزینه‌های خدمات پزشکی و درمانی، زمان طولانی انتظار بیماران و همچنین زمانی که بیماران می‌بایست صرف گرفتن تأیید بیمه خود نمایند موجب پیدایش این انگیزه گردید تا علیرغم وجود برخی مشکلات، خدمات مذکور را در کشورهای دیگر دریافت نمایند (ابوالحسنی به نقل از رأس، ۱۳۹۳: ۸۳).

در حال حاضر با توجه به کم هزینه و پردرآمد بودن این صنعت و تقویت ساختار بهداشت و درمان، بسیاری از کشورهای علاقمند به توسعه گردشگری، توجه خود را به این بخش از صنعت گردشگری متمرکز و برای آن برنامه‌ریزی می‌کنند.

در کشور خودمان ایران نیز برای حل مشکلات ناشی از وابستگی به درآمدهای ارزی صادرات نفت، لازم است سرمایه‌گذاری جهت تولید و صدور آن دسته از محصولات و خدماتی که می‌تواند موجب ایجاد درآمدهای ارزی شود انجام گیرد و صنعت گردشگری درمانی یکی از راه‌های این معضل محسوب می‌شود (فردوسی و همکاران، ۱۳۹۰: ۳۴). شهر اهواز به دلایلی همچون ظرفیت‌های درمانی استاندارد، پزشکان و متخصصین توانمند، تجهیزات پیشرفته هزینه‌های پایین درمان و... می‌توانند جاذب گردشگران درمانی برون مرزی باشد. این مطالعه بر آن است تا توانمندی‌های شهر اهواز را در جذب گردشگران

درمانی مورد ارزیابی قرار دهد و راهکارهایی را برای توسعه بیشتر آن به مدیران، برنامه‌ریزان و متولیان این امر ارائه دهد.